

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σχέδιο Παροχής Κρατικών Χορηγιών για την
Εισαγωγή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου-EMAS
(Κανονισμός ΕΚ/1221/2009)

Οδηγός Σχεδίου 2017

I. ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ	2
2. ΤΟΜΕΙΣ	2
3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2
4. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	2
5. ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2
6. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	3
7. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	3
8. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΤΗ	3
9. ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	4
10. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	5
11. ΜΗ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5
12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	6
13. ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	6
14. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ-ΘΕΣΜΟΙ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	7

II. ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην αύξηση της περιβαλλοντικής απόδοσης των οργανισμών με την εγκαθίδρυση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (Σ.Π.Δ.) με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS, Κανονισμός ΕΚ/1221/2009) και τον περί της Εκούσιας Συμμετοχής Οργανισμών σε Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου Νόμο του 2012 (Αρ. 10(Ι)/2012). Το Σχέδιο αφορά την παροχή χορηγιών σε υφιστάμενες επιχειρήσεις και οργανισμούς, όλων των οικονομικών τομέων που σκοπεύουν να εγκαταστήσουν Σ.Π.Δ. σύμφωνα με το EMAS, το οποίο να στοχεύει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των επιχειρήσεων στο περιβάλλον, τη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής τους επίδοσης.

2. ΤΟΜΕΙΣ

Αίτηση δικαιούται να υποβάλει οποιαδήποτε επιχείρηση ή οργανισμός (δημόσιος, ημικρατικός, ή ιδιωτικός).

3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο Οδηγός ισχύει για το έτος 2017 έως και το 2020. Έχει οριστεί ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων για το 2017, η **10^η Νοεμβρίου 2017**. Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όσες επιχειρήσεις ή οργανισμοί υπέβαλαν αίτηση καταχώρησης στο Μητρώο EMAS το αργότερο μέχρι την **10η Νοεμβρίου 2017**.

4. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Φορέας Υλοποίησης του Σχεδίου είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το οποίο έχει την ευθύνη της διαχείρισης και της υλοποίησης του Σχεδίου. Ειδικότερα, το Τμήμα αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο.
- Την εκτύπωση και διανομή του πληροφοριακού υλικού και σχετικών εντύπων.
- Την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης, επιτόπιας επιθεώρησης και βαθμολόγησης των αιτήσεων.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του Σχεδίου και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών καταβολής των χορηγιών στους δικαιούχους.

5. ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ως Αρμόδιο Τμήμα για την υλοποίηση του Σχεδίου, το Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, έχει την ευθύνη από την προκήρυξη του Σχεδίου μέχρι την καταβολή των επιχορηγήσεων και στη συνέχεια την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος θα διενεργεί έλεγχο των προτάσεων που θα υποβληθούν για να διαπιστώνεται κατά πόσον αυτές πληρούν τις τυπικές πρόνοιες και προϋποθέσεις του Σχεδίου, θα

προβαίνει στην αξιολόγηση των στοιχείων της επιχείρησης/ οργανισμού και θα διενεργεί επί τόπου έλεγχο των επιχειρήσεων /οργανισμών, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο. Επίσης, το Τμήμα θα ελέγχει τα αποδεικτικά στοιχεία στις περιπτώσεις των αιτήσεων που τυγχάνουν έγκρισης για να καταστεί δυνατή η πληρωμή της χορηγίας και θα διασφαλίζει την πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στο Σχέδιο.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος θα ετοιμάζει ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του Σχεδίου η οποία, αφού εγκριθεί από το Διευθυντή του Τμήματος, θα αποστέλλεται στο Γενικό Ελεγκτή και το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

6. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- Η υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο Σχέδιο. Η περίοδος υποβολής των αιτήσεων ανακοινώνεται στον τύπο.
- Η εξέταση των αιτήσεων.
- Η έγκριση των αιτήσεων για ένταξη στο Σχέδιο.
- Η καταβολή των επιδοτήσεων στους δικαιούχους.

Σημειώνεται ότι η Αρμόδια Αρχή έχει την υποχρέωση να τηρεί τους Περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμούς του 2009, (Κ.Δ.Π. 364/2009) και τους Κανονισμούς (ΕΚ) αρ. 1407/2013, (ΕΚ) αρ. 1408/2013 και (ΕΚ) αρ. 717/2014.

7. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

α) Αίτηση δικαιούται να υποβάλει οποιαδήποτε ιδιωτική επιχείρηση η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο του Έφορου Εταιρειών. Οι Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις πρέπει να κατέχουν άδεια λειτουργίας από τον ΚΟΤ.

β) Αίτηση δικαιούται να υποβάλει οποιοσδήποτε οργανισμός (ιδιωτικός, ημικρατικός ή δημόσιος) ο οποίος έχει εγκαθιδρυθεί με βάσει νομοθετικές ρυθμίσεις του Κράτους ή άλλο επίσημο έγγραφο.

γ) Κάθε επιχείρηση / οργανισμός μπορεί να υποβάλει μόνο μια αίτηση για χορηγία για εγκατάσταση Σ.Π.Δ. κατά EMAS.

γ) Δεν δικαιούται να υποβάλει αίτηση επιχείρηση ή οργανισμός, που εγκρίθηκε για επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο για τον ίδιο σκοπό.

δ) Μια επιχείρηση/οργανισμός η οποία θα μεταπηδήσει από το ISO 14001 στο EMAS θα επιχορηγείται μόνον για τις αναγκαίες αλλαγές (ετοιμασία περιβαλλοντικής δήλωσης και έξοδα επικύρωσης και επαλήθευσης) και όχι της εξ' ύπαρξης εγκατάστασης του EMAS.

ε) Οι επιχειρήσεις / οργανισμοί θα πρέπει πρώτα να έχουν καταχωρηθεί στο Μητρώο EMAS σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού ΕΚ/1221/2009 και του Νόμου Αρ. 10(Ι)/2012, για να μπορούν να υποβάλουν αίτηση χορηγίας.

8. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΤΗ

Από τη χορηγία δύναται να αποκλειστεί οποιοσδήποτε υποψήφιος που, κατά τη κρίση της Αρμόδιας Αρχής εμπίπτει σε κάποιες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, ή άλλη ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές πράξεις.

(β) έχει κινηθεί εναντίον του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης,

ή πτωχευτικού συμβιβασμού, ή άλλη ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές πράξεις.

(γ) η επιχείρηση η οποία έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ή πληροί τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας, σύμφωνα με το Νέο Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 1407/2013 της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013. Σχετική είναι και η εγκύκλιος του Έφορου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με ημερ. 16.1.2014 (Εγκύκλιος Αρ. 70).

9. Ύψος χορηγίας

Το Σχέδιο στοχεύει στην επιχορήγηση του 70% των δαπανών για την παροχή υπηρεσιών για την εγκατάσταση του Σ.Π.Δ. και για την επαλήθευση του συστήματος και επικύρωση της Περιβαλλοντικής Δήλωσης. Το μέγιστο ύψος της χορηγίας φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ EMAS (Ευρώ)
1.	Δαπάνες παροχής υπηρεσιών για το σχεδιασμό, ανάπτυξη και εφαρμογή του Σ.Π.Δ.	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος
2.	Δαπάνες επαλήθευσης του Σ.Π.Δ. και επικύρωσης της Περιβαλλοντικής Δήλωσης κατά EMAS.	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος
3.	ΣΥΝΟΛΟ	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος
4.	Δαπάνες Μεταπήδησης από ISO 14001 σε EMAS (συμπεριλαμβάνεται και η επαλήθευση και επικύρωση του συστήματος).	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος

Για τους υποψήφιους που δραστηριοποιούνται στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων και της αλιείας ισχύουν τα ακόλουθα:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ EMAS (Ευρώ)
1.	Δαπάνες επαλήθευσης του Σ.Π.Δ. και επικύρωσης της Περιβαλλοντικής Δήλωσης κατά EMAS.	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος
2.	ΣΥΝΟΛΟ	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος
3.	Δαπάνες Μεταπήδησης από ISO 14001 σε EMAS συμπεριλαμβανομένης και της επαλήθευσης και επικύρωσης του συστήματος.	Καθορίζονται από το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει ο δικαιούχος κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών, συνυπολογισμένου και του ποσού που υπολογίζεται να του χρηματοδοτηθεί μέσα από το Σχέδιο, υπερβαίνει τα όρια που

καθορίζονται στις παραγράφους 10 (α), (β) και (γ), αναλόγως της περίπτωσης, η χορήγηση ενίσχυσης θα ανέρχεται μόνο μέχρι τα αντίστοιχα καθορισμένα όρια.

Σημειώνεται ότι θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας. Η αποπληρωμή των χορηγιών θα ολοκληρωθεί με την εξάντληση του εγκεκριμένου στον προϋπολογισμού του Τμήματος Περιβάλλοντος, ποσού.

10. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

(α) Οι όροι που χρησιμοποιούνται στην παρούσα δήλωση έχουν την έννοια που αποδίδουν σε αυτούς ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1535/2007, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 875/2007 και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012.

(β) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων μέχρι 200.000 ευρώ ανά τρία οικονομικά έτη ανά επιχείρηση. Το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγείται σε μια δεδομένη επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των οδικών μεταφορών δεν επιτρέπεται να υπερβεί τις 100.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.

(γ) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1535/2007 της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2007 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων μέχρι 7.500 ευρώ ανά τρία οικονομικά έτη ανά επιχείρηση. Το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγείται από την Κυπριακή Δημοκρατία στις επιχειρήσεις του τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων για περίοδο τριών οικονομικών ετών δεν υπερβαίνει τα 4.327.500 ευρώ.

(δ) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 875/2007 της Επιτροπής της 24ης Ιουλίου 2007 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της αλιείας και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1860/2004 επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων μέχρι 30.000 ευρώ ανά τρία οικονομικά έτη ανά επιχείρηση. Το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγείται από την Κυπριακή Δημοκρατία στις επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας για περίοδο τριών οικονομικών ετών δεν υπερβαίνει τα 1.562.000 ευρώ.

(ε) Για τον έλεγχο των εθνικών σωρευτικών ορίων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 875/2007 και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1535/2007 θα ακολουθείται από την Αρμόδια Αρχή η διαδικασία που προνοούν οι Κανονισμοί 4 και 5 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμών του 2009.

(ζ) Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 25ης Απριλίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων μέχρι 500.000 ευρώ ανά τρία οικονομικά έτη ανά επιχείρηση. Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού μπορούν να σωρευθούν με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δυνάμει άλλων Κανονισμών σχετικά με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας νοουμένου ότι το σωρευτικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας δε θα ξεπερνά τις 500.000 ευρώ ανά τριετία. Επίσης, απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ως άνω Κανονισμού με οποιαδήποτε αντιστάθμιση αναφορικά με την ίδια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, ανεξαρτήτως του αν συνιστά ή όχι κρατική ενίσχυση.

(η) Η υποβολή της παρούσας δήλωσης δε δημιουργεί κανένα δικαίωμα στον υπογράφο για λήψη οποιασδήποτε ενίσχυσης ήσσονος σημασίας. Η έγκριση για χορήγηση της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας για την οποία υποβάλλεται η παρούσα δήλωση εναπόκειται αποκλειστικά στην Αρμόδια Αρχή.

11. ΜΗ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

(α) Οι επιχειρήσεις/οργανισμοί που θα υποβάλουν αίτηση πρέπει να συνεργαστούν με εξωτερικό συνεργάτη/εμπειρογνώμονα για την προετοιμασία και την ανάπτυξη και εφαρμογή του Σ.Π.Δ. κατά EMAS ή να αναλάβουν την προετοιμασία με δικό τους προσωπικό. Στην τελευταία περίπτωση, οι δαπάνες αμοιβής του προσωπικού της επιχείρησης είναι μη επιλέξιμες.

(β) Δεν περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. σε οποιαδήποτε κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

➤ Οι ενδιαφερόμενοι αιτητές μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους μόνο με συστημένο ταχυδρομείο στη Διεύθυνση:

Χορηγία για Εισαγωγή EMAS

Τμήμα Περιβάλλοντος

Λευκωσία 1498

- Το Έντυπο Αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό.
- Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να κρατούν αντίγραφο του Εντύπου Αίτησης που θα υποβάλουν στο Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Κάθε επιχείρηση / οργανισμός, μπορεί να υποβάλει μόνο μια αίτηση κατά την περίοδο εφαρμογής του Σχεδίου.
- Σε περίπτωση κατά την οποία η αίτηση περιλαμβάνει ή συνοδεύεται με παραπλανητικά στοιχεία ή πληροφορίες, αυτή θα απορρίπτεται αμέσως.
- Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων για το 2017, είναι η **10^η Νοεμβρίου, 2017**.

13. ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

(α) Πριν την παραχώρηση της χορηγίας θα υπογράφεται μεταξύ της επιχείρησης/οργανισμού και του Τμήματος Περιβάλλοντος σχετική συμφωνία παροχής χορηγίας, με την οποία μεταξύ άλλων η επιχείρηση/οργανισμός θα δεσμεύεται ότι θα έχει εγκατεστημένο το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά EMAS για τουλάχιστον 3 χρόνια ή 4 χρόνια σε περίπτωση έγκρισης για παρέκκλιση. Αν στο διάστημα αυτό η επιχείρηση/οργανισμός εγκαταλείψει ή διαφοροποιήσει το Σ.Π.Δ. με τέτοιο τρόπο ώστε να μην συνάδει με τον Κανονισμό 1221/2009/EK τότε αυτή θα δεσμεύεται να επιστρέψει ολόκληρο το ποσό της χορηγίας εντόκως με ετήσιο επιτόκιο 8%.

(β) Πριν την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να υποβάλλεται από το δικαιούχο γραπτή δήλωση, βάσει του Εντύπου που περιλαμβάνεται στην αίτηση, ότι κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών, όπως αυτά καθορίζονται με βάση τα οικονομικά έτη που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, δεν έχει λάβει οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, ή αν, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών έχει λάβει άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, το συνολικό ποσό που θα λάβει ως επιχορήγηση ή ισοδύναμο επιχορήγησης από ενισχύσεις που του χορηγήθηκαν ή θα του χορηγηθούν ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας δε θα υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 10 (β), (γ), (δ) και (ζ), ανάλογα με την περίπτωση, ανά δικαιούχο για περίοδο τριών οικονομικών ετών. Για τους σκοπούς αυτούς, μια ενίσχυση ήσσονος σημασίας πρέπει να θεωρηθεί ότι χορηγείται κατά το χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση/οργανισμό του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς.

14. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ-ΘΕΣΜΟΙ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου και εισάγει θεσμούς που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού θα ενημερώσει εκ των προτέρων τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ